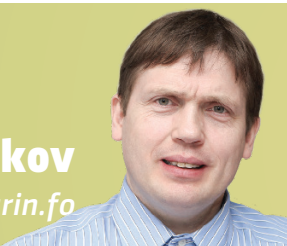

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

Oddagrein

Eiríkur Lindenskov
eirikur@sosialurin.fo

HART ÍMÓTI HØRÐUM

Í skrivandi stund er løgtingið í ferð við fyrstu viðgerð av uppskotinum um stjórnarskipan. Eitt uppskot, sum hevur verið ávegis í 17 ár, og sum allir flokkar hava verið við til at evnað til.

Men sperðil er komin í spælið. Eitt er, at løgtingsskrivstovan av tekniskum ávum vildi burturvísa uppskotið úr løgtinginum, tí tað ongar viðmerkingar hevur – tá tað bar til seinast, sama mál var fyri í Løgtinginum.

Men løgtingið kann taka sína egnu umsiting av ræði, og tað var tað, sum varð gjørt í gjár.

Annar spurningur er so, um vit yvirhøvur skulu hava eina stjórnarskipan. Tað byrjaði annars

undir fullveldislandsstýrinum, tá Fólkaflokkurin og Tjóðveldi ætlaðu at loysa Føroyar úr ríkisfelagskapinum við Danmark og vildu gera eina føroyska grundlóg.

Men endamálið er síðani broytt frá at snúgva seg um eina grundlóg undir lýðveldinum Føroyar til eina stjórnarskipan, sum skal hava nakrar ásetingar um, hvussu vit í Føroyum fata okkum sum tjóð. Tað er tí, at tað var so breið semja um málið í Løgtinginum – so breið, at allir flokkar vóru um at vera samdir, tá fløkja kom í í 2011.

Hvussu er og ikki, so má málið avgreiðast. Annaðhvørt fáa vit eina nýggja stjórnarskipan, ella kann Løgtingið geva um og koyra

viðari. Slagið um loysingina varð tapt í 1946 og aftur í 2001, tá Anfinn Kallsberg avlýsti ætlaðu Fólkaatkvøðuna, sum skuldi vera 26. mai hettar árið.

Á ólavsøku legði løgmaður málið framaftur. Men semjan, sum varð, er ikki eins týðulig nú. Sambandsflokkurin stríðist nú við hond og fót ímóti og brúkar nógva orku uppá at siga fólki, at stjórnarskipanin er byrjanin til loysingina, og at Javnaðarflokkurin er vorðin ein loysingarflokkur.

Fólkaflokkurin er heldur ikki fyri stjórnarskipanini. Fyri 17 árum síðani vildi Fólkaflokkurin loysa frá Danmark og stovna ein føroyskan stat. Men tað vil flokk-

urin ikki longur. Tað síðsta er, at flokkurin tekur undir við stjóranum á løgtingsskrivstovuni og vildi steðga málinum á tann hátt. Formaður Fólkaflaksins hevur sagt, at flokkurin vil ikki vera

við, um tað ikki kemur at standa í stjórnarskipanini, at Føroyar eru ein kristin tjóð.

Pípan hevur tí fingið annað ljóð. Fótonglar av ymsum slag verða lagdir, so uppskotið skal miseydnast.

Søgan endurtekur seg, og málið um stjórnarskipanina skal køvast í staðin fyri at flokkar semjast um tað. Semja er ikki ein gong um, at føroyingar skulu staðfesta sín egna sjálvsavgerðarrætt.

» Tað sum líktist eini breiðari semju er nú krystalklár ósemja

Javnaðarflokkurin fremur álop á umsiting Løgtingsins

adfasf

– Javnaðarflokkurin hevur týsmorgunin – beint áðrenn sonevnda »stjórnarskipanin« skal til viðgerðar í Løgtinginum – framt eitt ljótt álop á umsitingina hjá Løgtinginum.

Tað sigur Sambandsflokkurin í fráboðan til miðlarnar. Og flokkurin sigur viðari:

Fólkatingslimur Javnaðarfloksins leypir ikki bert á umsitingina men eisini á sjálvan stjóran á Løgtingsskrivstovuni. Stjórin er evsti ráðgevi hjá Løgtinginum, ið skal tryggja, at tað, sum verður viðgjørt á Tingi, er í lagi.

Hetta, at Javnaðarflokkurin og fólkatingslimurin siggja seg ill inn á niðurstøðuna, sum Løgtingsskrivstovan er komin við, má og skal ongantið siggjast aftur í persónligari útspilling av embætisfólkum.

Uppgávan hjá umsiting Løgtingsins er nettup at koma við sínum lögfrøðiligu niðurstøðum, og í hesum føri verður mælt til at burturvísa uppskotinum um sonevnda »stjórnarskipan« av fleiri ymiskum orsökum.

Niðurstøður frá Løgtingsskrivstovuni eru týðandi, og

tær skulu virðast í okkara parlamentarisku skipan.

Tað kann als ikki góðtakast, at ein flokkur í Løgtinginum – enntá løgmanflokkurin – spillir út embætisfólk hjá Løgtinginum. Hetta er undir alt lágmark og eigur ikki at vera partur av tí, sum fer fram í einum parlamenti.

At ein fólkatingslimur, ið sjálvur hevur fram brot á tagnarskyldu og hevur likið út loynilig skjøl, loyvir sær at finnast at embætisverki Løgtingsins, eigur ikki at fara óátalað aftur við borðinum, sigur Sambandsflokkurin.

» Brýna sjónarmið á tingi

POLITIKKUR
SÍÐA 9

» Nær skalt tú taka heilivág?

HEILSUSÍÐA
SÍÐA 8

Kristina er yngsta fólk á tingi

Kristina Clementsen er varafólk á tingi hjá Tjóðveldi og í dag hevur hon tikið sæti á tingi. Tá ið Kristina varð vald sum varafólk á valinum í 2015, var hon bert 19 ára gomul.

Tann yngsti, sum er valdur á ting yvirhøvur, er Jákup í Jákupsstovu, sum varð valdur á ting fyri Javnaðarflokkin í Vága valdømi við 234 persónligum atkvøður tann 6. november í 1945. Og hetta metið hevur eingin tikið hesi 70 árin. Jákup í Jákupsstovu var tá 23 ára, 3 mánaðir og 30 dagar gamal.

Á løgtingsvalinum 29. oktober í 2011 varð Hanus Samró valdur á ting. Hann er tann næstýngsti, sum valdur er á ting. Hanus Samró var tá 23 ár, 5 mánaðir og 29 dagar gamal.

Á løgtingsvalinum í 1966 var Finnogi Iskasen (Ísakson) valdur á ting. Tá var hann tann næstýngsti nakrantíð – nú tann triðýngsti. Finnogi Isaksen var fá 23 ár, 9 mánaðir og 1 dag.

Í desember í 2015 tók Kristina Clementsen úr Tjóðveldinum fyrstu ferð sæti á tingi sum yngsta tingfólk nakrantíð, ið hevur havt sæti á tingi. Hon er 19 ára gomul. Tað

metið átti Jørgen Niclasen, sum í 1989 hevði sæti á tingi í nakrar dagar fyri Svend Åge Ellefsen. Hann var tá 20 ára gamal.

Jørgen Niclasen fekk fast sæti á tingi í 1991, tá Svend Åge Ellefsen fór í landsstýrið. Tá var Jørgen 22 ára gamal og yngsti maður, sum hevur havt fast sæti á tingi. Hetta metið tók Jákup Sverri Kass úr Sjálvstýrisflokkinum í 1998, tá hann fekk fast sæti á tingi fyri Helenu Dam á Neystabø, sum tá fór í landsstýrið. Jákup Sverri Kass var tá 21 ára gamal.

Hóast Kristina Clementsen nú eigur metið sum yngsta fólk á tingi nakrantíð, so er tað undrunarvert, at vit skulu leita meira enn 70 ár aftur fyri at finna yngsta fólk, sum er valt á ting.